**Regeling van de Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport en de Minister van Justitie en Veiligheid van […], houdende wijziging van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015 teneinde het informatieprotocol Beleidsinformatie Veilig Thuis te vervangen**

[KetenID WKG025436]

De Minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport en de Minister van Justitie en Veiligheid,

Gelet op artikel 4.3.3, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015;

Besluiten:

**ARTIKEL I**

Bijlage A bij de Uitvoeringsregeling Wmo 2015 wordt vervangen door de bijlage bij deze regeling.

**ARTIKEL II**

Deze regeling treedt in werking met ingang van PM.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Langdurige Zorg,
Jeugd en Sport,

De Minister van Justitie en Veiligheid,

CONCEPT

**Bijlage A. bij artikel 7 van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015**

**Onderdeel I. Informatieprotocol Beleidsinformatie Veilig Thuis**

## 1. Inleiding

### 1.1 Doel en beheer

In de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: Wmo 2015) staat omschreven dat het college van burgemeester en wethouders zorgdraagt voor het inrichten van een Veilig Thuis-organisatie. Veilig Thuis-organisaties fungeren als advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. In de Wmo 2015 is geregeld dat de Veilig Thuis-organisaties elk halfjaar kosteloos gegevens verstrekken ten behoeve van beleidsinformatie. Uit het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 volgt dat de structurele verstrekking van deze gegevens aan het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna: het CBS) geschiedt. In artikel 4.3.2 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 is geregeld welke gegevens het betreft. Het CBS verwerkt deze gegevens tot beleidsinformatie en maakt deze beleidsinformatie openbaar. De inhoud van alle statistieken en rapportages die door het CBS gepubliceerd worden, is niet herleidbaar tot een individu.

Met beleidsinformatie verkrijgen Rijk en colleges inzicht in het aantal adviesvragen en meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling dat Veilig Thuis ontvangt en de daaropvolgende aanpak door Veilig Thuis. De wijze waarop een Veilig Thuis-organisatie deze gegevens structureel aan het CBS verstrekt, is beschreven in het deze bijlage, behorend bij de Uitvoeringsregeling Wmo 2015. Dit wordt het Informatieprotocol Beleidsinformatie Veilig Thuis (hierna: informatieprotocol) genoemd.

Het informatieprotocol wordt beheerd door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het beheer vindt plaats in afstemming met:

- Het Ministerie van Justitie en Veiligheid.
- Het Landelijk Netwerk Veilig Thuis, het samenwerkingsverband van Veilig Thuis-organisaties.
- De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG).
- Het CBS.

### 1.2 Inhoud informatieprotocol

In het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 ligt vast welke gegevens Veilig Thuis verstrekt aan het CBS ten behoeve van beleidsinformatie. In onderstaande tabel is aangegeven om welke gegevens het gaat. Tussen haakjes is aangegeven in welke paragraaf van het informatieprotocol de gegevens nader worden uitgewerkt.

Voor de leesbaarheid is in onderdeel II van deze bijlage het Begrippenkader Veilig Thuis met definities van huiselijk geweld en kindermishandeling zoals deze door Veilig Thuis worden gehanteerd, toegevoegd. Dit begrippenkader vindt zijn oorsprong in het Handelingsprotocol Veilig Thuis.

| Advies en ondersteuning (2) |
|---|
| 1. identificatienummer (§ 2.1) |
| 2. start- en einddatum (§ 2.2) |
| 3. gemeente (§ 2.3) |
| 4. aard huiselijk geweld of kindermishandeling volgens adviesvrager (§ 2.4) |

CONCEPT

| |
|---|
| 5. aanvullende informatie over veiligheidsproblematiek (§ 2.5) |
| 6. duur huiselijk geweld of kindermishandeling volgens adviesvrager (§ 2.6) |
| 7. hoedanigheid adviesvrager (§ 2.7) |

| | |
|---|---|
| Casussen (3) | |
| 1. casusnummer (§ 3.1) | |
| 2. start- en einddatum (§ 3.2) | |
| 3. gemeente (§ 3.3) | |
| 4. melding (4) | per melding |
| | 1. identificatienummer melding (§ 4.1) |
| | 2. datum melding (§ 4.2) |
| | 3. aard huiselijk geweld of kindermishandeling volgens melder (§ 4.3) |
| | 4. aanvullende informatie over veiligheidsproblematiek (§ 4.4) |
| | 5. duur huiselijk geweld of de kindermishandeling volgens melder (§ 4.5) |
| | 6. hoedanigheid melder (§ 4.6) |
| | 7. anonieme melding (§ 4.7) |
| | 8. datum en inhoud triagebesluit (§ 4.8) |
| | 9. veiligheidsbeoordeling (§ 4.9) |
| 5. directbetrokkenen (5) | per directbetrokkene |
| | 1. BSN (§ 5.1) |
| | 2. geboortedatum (§ 5.2) |
| | 3. geslacht (§ 5.3) |
| | 4. cliëntnummer Veilig Thuis (§ 5.4) |
| 6. diensten (6) | per dienst Onderzoek |
| | 1. identificatienummer dienst (§ 6.1) |
| | 2. start- en einddatum (§ 6.2) |
| | 3. inzet dienst (§ 6.3) |
| | 4. aard huiselijk geweld of kindermishandeling volgens Veilig Thuis (§ 6.4) |
| | 5. aanvullende informatie over de veiligheidsproblematiek volgens Veilig Thuis (§ 6.5) |
| | 6. duur huiselijk geweld of kindermishandeling volgens Veilig Thuis (§ 6.6) |
| | 7. uitkomst bij dienst Onderzoek (§ 6.7) |
| | per dienst Voorwaarden en Vervolg |
| | 1. identificatienummer dienst (§ 6.1) |
| | 2. start- en einddatum (§ 6.2) |
| | 3. inzet dienst (§ 6.3) |
| | 4. aard huiselijk geweld of kindermishandeling volgens Veilig Thuis (§ 6.4) |
| | 5. aanvullende informatie over de veiligheidsproblematiek volgens Veilig Thuis (§ 6.5) |
| | 6. duur huiselijk geweld of kindermishandeling volgens Veilig Thuis (§ 6.6) |
| 7. vervolgtraject (7) | per vervolgtraject |

CONCEPT

| | |
|---|---|
| | 1. organisatie waar vervolgtraject belegd wordt (§ 7.1) |
| | 2. datum overdracht uitgevoerd vervolgtraject (§ 7.2) |
| | 3. BSN directbetrokkene vervolgtraject (§ 7.3) |

**2. Advies en ondersteuning**

Eén van de taken van Veilig Thuis is het geven van advies en zo nodig het bieden van ondersteuning aan een persoon die in verband met een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling om advies vraagt (artikel 4.1.1, derde lid, Wmo 2015). Het onderscheid tussen advies en ondersteuning is inhoudelijk beschreven in het Handelingsprotocol Veilig Thuis. Ten aanzien van alle advies- en ondersteuningsvragen die tijdens de halfjaarlijkse rapportageperiode zijn geregistreerd, levert Veilig Thuis aan het CBS de gegevens aan die in onderstaande paragrafen zijn opgenomen.

**2.1 Identificatienummer advies- of ondersteuningsvraag**

Een voor de betreffende Veilig Thuis-organisatie uniek identificatienummer dat elke advies- of ondersteuningsvraag krijgt.

**2.2 Start- en einddatum advies- of ondersteuningsvraag**

De datum waarop het eerste contact met de adviesvrager heeft plaatsgevonden (startdatum) en de datum waarop het laatste contact met dezelfde adviesvrager over dezelfde situatie heeft plaatsgevonden (einddatum). De start- en einddatum kunnen op dezelfde werkdag liggen, maar dat hoeft niet.

**2.3 Gemeente**

Per advies de gemeente waarop de adviesvraag betrekking heeft. Dit is de gemeente:

- Waar de adviesvrager woont of verblijft; of
- Waar de personen op wie de adviesvraag betrekking heeft wonen of verblijven.

Hiervoor wordt de CBS-code van de gemeentelijke indeling gebruikt. Zie hiervoor: Gemeentelijke indelingen per jaar | CBS.

**2.4 Aard huiselijk geweld of kindermishandeling volgens de adviesvrager**

De aard van het huiselijk geweld of kindermishandeling volgens de adviesvrager (tabel A). Er wordt geregistreerd op welke categorie personen vermoedelijk het geweld is gericht (kind, ouder, (ex)partner, oudere) en de (vermoedelijke) vorm van huiselijk geweld of kindermishandeling is. Een toelichting hierop staat in onderdeel II van deze bijlage.

Tabel A

| ***Categorie personen op wie het geweld gericht is*** | ***Vorm geweld*** |
|---|---|
| Kinderen (kindermishandeling) | - Fysieke mishandeling<br>- Fysieke mishandeling, Shaken-baby-syndroom<br>- Fysieke mishandeling, Vrouwelijke genitale verminking (VGV)<br>- Overige fysieke mishandeling<br>- Fysieke verwaarlozing<br>- Emotionele/psychische mishandeling<br>- Emotionele/psychische verwaarlozing<br>- Seksueel misbruik<br>- Getuige van (de gevolgen van) geweld in het gezin |

CONCEPT

| | |
|---|---|
| | - Pediatric Condition Falsification (PCF)<br>- Andere kindermishandeling |
| Ouders (geweld tegen ouders (onder de 65 jaar) door hun kinderen (tot 23 jaar)) | - Fysieke mishandeling<br>- Emotionele/psychische mishandeling<br>- Seksueel misbruik<br>- Financiële uitbuiting<br>- Ander geweld tegen ouders door hun kind tot 23 jaar |
| (ex-)partner ((ex-)partnergeweld) | - Fysieke mishandeling<br>- Emotionele/psychische mishandeling<br>- Seksueel misbruik<br>- Stalking<br>- Financiële uitbuiting<br>- Ander (ex-) partnergeweld |
| Ouderen vanaf 65 jaar (ouderenmishandeling) | - Fysieke mishandeling<br>- Fysieke verwaarlozing<br>- Emotionele/psychische mishandeling<br>- Seksueel misbruik<br>- Financiële uitbuiting<br>- Andere ouderenmishandeling |
| Huiselijke kring overig (huiselijk geweld overig) | - Fysieke mishandeling<br>- Fysieke verwaarlozing<br>- Emotionele/psychische mishandeling<br>- Emotionele/psychische verwaarlozing<br>- Seksueel misbruik<br>- Financiële uitbuiting<br>- Andere vormen van overig huiselijk geweld |
| | Andere problematiek dan huiselijk geweld of kindermishandeling |

Er zijn meerdere opties per advies mogelijk.

**2.5 Aanvullende informatie over veiligheidsproblematiek**

Of sprake is van aanvullende informatie over veiligheidsproblematiek (tabel B). Een toelichting hierop staat in onderdeel II van deze bijlage.

Tabel B

| ***Aanvullende informatie over veiligheidsproblematiek*** |
|---|
| Conflictscheiding |
| Ontspoorde mantelzorg |
| Eergerelateerd geweld |
| Huwelijksdwang |
| Achterlating |
| Mensenhandeling |
| Jeugdprostitutie |
| Geen van bovenstaande |

Er zijn meerdere opties per advies mogelijk.

**2.6 Duur huiselijk geweld of kindermishandeling volgens adviesvrager**

CONCEPT

Hoe lang het huiselijk geweld of kindermishandeling volgens de adviesaanvrager plaatsvindt (tabel C). Het gaat om de vorm van huiselijk geweld of kindermishandeling die het langst bekend is bij de adviesvrager.

Tabel C

| ***Duur huiselijk geweld of kindermishandeling*** |
|---|
| Niet langer dan 1 week |
| Niet langer dan 1 maand, maar langer dan 1 week |
| Niet langer dan een halfjaar, maar langer dan 1 maand |
| Niet langer dan 1 jaar, maar langer dan een halfjaar |
| Niet langer dan 5 jaar, maar langer dan een jaar |
| Langer dan 5 jaar |
| Onbekend |

**2.7 Hoedanigheid adviesvrager**

De hoedanigheid van de adviesvrager (tabel D). Dit betreft:

- Bij een beroepsmatige adviesvrager bij welke organisatie hij werkzaam is. Per adviesvrager kan slechts één organisatie gekozen worden; of
- Bij een niet-beroepsmatige adviesvrager de relatie die de niet-beroepsmatige adviesvrager heeft ten opzichte van de directbetrokkene(n) over wie advies wordt gevraagd.

Tabel D

| ***Hoedanigheid adviesvrager*** | |
|---|---|
| Beroepsmatig | Organisatie waar adviesvrager werkzaam is |
| | Gezondheidszorg:<br>- Huisartsenpraktijk<br>- GGD-instelling<br>- Ziekenhuis<br>- Jeugdgezondheidszorg<br>- Verloskundigenpraktijk<br>- Kraamzorgpraktijk<br>- Verzorgings- of verpleeghuis<br>- Gehandicaptenzorg<br>- Ambulancedienst |
| | Geestelijke gezondheidszorg:<br>- Volwassenen GGZ-instelling<br>- Jeugd GGZ-instelling<br>- Verslavingszorg |
| | Kinderopvang |
| | Onderwijs:<br>- Basisonderwijs<br>- Speciaal basisonderwijs<br>- Speciaal voortgezet onderwijs<br>- Voortgezet onderwijs<br>- Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)<br>- Hoger beroepsonderwijs (HBO)<br>- Wetenschappelijk onderwijs (WO) |
| | Leerplicht |

CONCEPT

| | |
|---|---|
| | Jeugdhulp/zorg:<br>- Jeugd- en gezinsteam/wijkteam<br>- Jeugdhulpaanbieder<br>- Gecertificeerde instelling (GI)<br>- Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) |
| | Justitie en Veiligheid:<br>- Politie<br>- Openbaar Ministerie (OM)<br>- Raad voor Kinderbescherming<br>- Reclassering<br>- Centraal Orgaan opvang Asielzoekers<br>- Halt<br>- Dienst Justitiële inrichtingen<br>- Anders |
| | Anders:<br>- Sociaal Team<br>- Algemeen maatschappelijk werk<br>- Sociaal cultureel werk/jongerenwerk<br>- Centrum Seksueel geweld<br>- (ambulant en intramuraal) huiselijk geweld hulpverlening<br>- Maatschappelijke opvang<br>- Beschermd/begeleid wonen<br>- Veilig Thuis<br>- Anders |
| | Onbekend, wel beroepsmatig |
| Niet-beroepsmatig | Relatie adviesvrager met directbetrokkene(n) |
| | Directbetrokkene, jeugdige |
| | Directbetrokkene, volwassene |
| | Familielid van directbetrokkene |
| | Persoon behorend tot het sociale netwerk van directbetrokkene |
| | Buurtbewoner |
| | vrijwilliger |
| | Niet-beroepsmatig, anders |

**3. Casussen**

Wanneer een persoon contact opneemt met Veilig Thuis wordt een casus aangemaakt. Binnen elke casus vinden vervolgens een of meer activiteiten plaats, zoals het toevoegen van de bijbehorende melding of de inzet van een dienst.

Ten aanzien van alle openstaande en afgesloten casussen die tijdens de halfjaarlijkse rapportageperiode zijn geregistreerd, levert Veilig Thuis aan het CBS de gegevens aan die in onderstaande paragrafen zijn opgenomen. Ook voor casussen die nog niet als (administratief) beëindigd beschouwd worden, worden deze gegevens aangeleverd. De volgende voorbeelden van openstaande en afgesloten casussen zijn denkbaar:

- Casussen waarvan de startdatum ligt in de periode vóór de rapportageperiode en de einddatum in rapportageperiode;

CONCEPT

- Casussen waarvan de startdatum ligt in de periode vóór de rapportageperiode en de einddatum na de rapportageperiode ligt of nog onbekend is;
- Casussen waarvan zowel de startdatum als de einddatum in de rapportageperiode ligt;
- Casussen waarvan de startdatum in de rapportageperiode ligt en de einddatum na de rapportageperiode ligt of nog onbekend is.

Als een casus door Veilig Thuis volledig is afgesloten, kunnen er geen nieuwe meldingen meer aan de casus worden toegevoegd. Ook niet als het om dezelfde directbetrokkenen gaat. Er moet een nieuwe casus worden geopend.

**3.1 Casusnummer**
Het unieke casusnummer dat voor iedere casus wordt aangemaakt. Om ervoor te zorgen dat alle activiteiten die binnen dezelfde casus plaatsvinden aan elkaar worden gekoppeld, levert Veilig Thuis bij elke activiteit dit bijbehorende unieke casusnummer aan het CBS aan. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat iedere melding of dienst ook een eigen uniek identificatienummer krijgt (paragraaf 4 en 5 van dit informatieprotocol).

**3.2 Start- en einddatum casus**
De datum waarop de eerste melding bij Veilig Thuis is binnengekomen (startdatum) en de datum waarop de laatste afsluitende handeling door Veilig Thuis is uitgevoerd (einddatum).

**3.3 Gemeente**
Per casus welke gemeente aan de casus wordt gekoppeld op basis van de woon- of verblijfplaats van de directbetrokkenen. Hiervoor wordt de CBS-code van de gemeentelijke indeling gebruikt. Zie hiervoor: Gemeentelijke indelingen per jaar | CBS.

**3.4 Gegevens uit andere hoofdstukken**
Bij elke casus de gegevens die in de paragrafen 4 tot en met 7 voor meldingen, directbetrokkenen, ingezette diensten en vervolgtraject zijn opgenomen.

**4. Melding**
Eén van de taken van Veilig Thuis is te fungeren als meldpunt voor gevallen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling (artikel 4.1.1, tweede lid, onderdeel a, Wmo 2015). Elke melding krijgt een uniek identificatienummer. Er kunnen meerdere meldingen over dezelfde, nog lopende, casus binnenkomen. Ook die nieuwe melding krijgt een identificatienummer. Daarbij wordt informatie uit de nieuwe melding naast de informatie uit de eerdere melding gelegd. Uit artikel 4.1.7 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 volgt dat Veilig Thuis binnen vijf werkdagen een besluit neemt over de te nemen vervolgstappen naar aanleiding van een melding. Dit is het triagebesluit. Een nieuwe melding kan leiden tot een ander triagebesluit in dezelfde casus. Dat betekent dat er meerdere meldingen, triagebesluiten en veiligheidstaxaties in één casus kunnen zijn.

Ten aanzien van alle meldingen die tijdens de halfjaarlijkse rapportageperiode zijn geregistreerd, levert Veilig Thuis aan het CBS de gegevens aan die in onderstaande paragrafen zijn opgenomen.

**4.1 Identificatienummer melding**
Het identificatienummer van iedere melding. Zoals uit paragraaf 3 volgt, wordt ook het casusnummer waar de melding betrekking op heeft aangeleverd. Als sprake is van meerdere meldingen binnen één casus, levert Veilig Thuis de gegevens aan van alle meldingen die betrekking hebben op de casus binnen de betreffende rapportageperiode, ongeacht de meldings- of

CONCEPT

triagedatum. Op deze wijze kunnen alle meldingen die horen bij dezelfde casus in samenhang beschouwd worden.

**4.2 Datum melding**
De datum waarop Veilig Thuis de melding in ontvangst heeft genomen, hetzij telefonisch, schriftelijk, digitaal of analoog.

**4.3 Aard huiselijk geweld of kindermishandeling volgens melder**
De aard van het huiselijk geweld of kindermishandeling volgens de melder (tabel A, paragraaf 2). Er wordt geregistreerd op welke categorie personen vermoedelijk het geweld is gericht (kind, ouder, (ex-)partner, oudere) en de (vermoedelijke) vorm van huiselijk geweld of kindermishandeling. Een toelichting hierop staat in onderdeel II van deze bijlage.

**4.4 Aanvullende informatie over veiligheidsproblematiek**
Of sprake is van aanvullende informatie over veiligheidsproblematiek (tabel F). Een toelichting hierop staat in onderdeel II van deze bijlage.

Tabel F

| ***Aanvullende informatie over veiligheidsproblematiek*** |
|---|
| Conflictscheiding |
| Ontspoorde mantelzorg |
| Eergerelateerd geweld |
| Huwelijksdwang |
| Achterlating |
| Mensenhandeling |
| Jeugdprostitutie |
| Politiemelding: overige zorg minderjarigen |
| Politiemelding: (vermoeden van) strafbaar feit door minderjarige jonger dan 12 jaar |
| Geen van bovenstaande |

Er zijn meerdere opties tegelijk per melding mogelijk.

**4.5 Duur huiselijk geweld of kindermishandeling volgens melder**
Hoe lang het huiselijk geweld of kindermishandeling volgens de melder plaatsvindt (tabel C, paragraaf 2). Het gaat om de vorm van huiselijk geweld of kindermishandeling die het langst bekend is bij de melder.

**4.6 Hoedanigheid melder**
De hoedanigheid van de melder (tabel D, paragraaf 2). Dit betreft:

- Bij een beroepsmatige melder bij welke organisatie hij werkzaam is. Per melder kan slechts één organisatie gekozen worden.
- Bij een niet-beroepsmatige melder de relatie die de melder heeft ten opzichte van de directbetrokkene(n).

**4.7 Anonieme melding**
Of sprake is van een anonieme melding. Het gaat erom of voor directbetrokkenen bekend is wie de melding maakt. Ook bij een anonieme melding registreert Veilig Thuis de hoedanigheid van de melder.

CONCEPT

**4.8 Datum en inhoud triagebesluit**

De datum waarop Veilig Thuis tot een besluit is gekomen over de noodzakelijke vervolgstappen naar aanleiding van de melding en de inhoud van het triagebesluit (tabel G).

Tabel G

| ***Inhoud triagebesluit*** |
|---|
| Vervolgstappen beleggen bij Veilig Thuis (inzet dienst "Voorwaarden en vervolg" of "Onderzoek") |
| Vervolgtraject beleggen bij een andere organisatie (overdracht aan een zorg-, hulpverlenings- of andere organisatie). Hiermee worden de volgende vormen van vervolgtraject bedoeld:<br>- Vervolgtraject beleggen bij het lokale veld (overdracht)<br>- Vervolgtraject beleggen bij een instelling of professional die reeds bij het gezin of huishouden betrokken is (overdracht)<br>- Vervolgtraject beleggen bij multidisciplinair samengesteld team, voor zover dat team juridisch in staat is de verantwoordelijkheid voor een melding over te nemen (overdracht)<br>- Vervolgtraject beleggen bij: het cliëntsysteem zelf (overdracht) |
| Geen vervolgstappen nodig; de bemoeienis van Veilig Thuis bij de melding kan direct worden beëindigd (geen vervolg) |
| Inzet regionale maatwerktaak Veilig Thuis, conform regionale afspraken |

Per melding is slechts 1 optie mogelijk.

**4.9 Veiligheidsbeoordeling**

De conclusie over de veiligheidssituatie na het doorlopen van het triage-instrument (tabel H). Dit wordt veiligheidstaxatie genoemd. De inhoud van de veiligheidsbeoordeling is de conclusie over de veiligheidssituatie na het doorlopen van de veiligheidstaxatie.

Tabel H

| ***Veiligheidstaxatie*** |
|---|
| (Vermoeden van) Acute onveiligheid en daardoor vermoeden van structurele onveiligheid |
| Structurele onveiligheid |
| Vermoeden van structurele onveiligheid en kind check meldingen |
| Eenmalige ernstig onveilige situatie |
| Multi-problematische leefsituatie en hulp organiseren lukt niet, heeft onvoldoende effect, gezin/huishouden heeft geen hulpvraag |
| Multi-problematische leefsituatie en mogelijkheid tot inzetten hulp |
| Geen zorgen over veiligheid, wel zorgen over kind problematiek met pedagogische onmacht of kwetsbare personen in het systeem |
| Geen zorgen over veiligheid |

Per melding zijn meerdere opties mogelijk.

**5. Directbetrokkenen**

Directbetrokkenen zijn het vermoedelijke slachtoffer en de vermoedelijke pleger op wie een casus betrekking heeft alsmede personen uit hun huiselijke kring waar Veilig Thuis directe bemoeienis mee heeft. Van directbetrokkenen levert Veilig Thuis op casusniveau de in de hierna volgende paragrafen genoemde gegevens aan. De gegevens van directbetrokkenen zijn aan het casusnummer gekoppeld.

**5.1 Burgerservicenummer**

CONCEPT

Het burgerservicenummer. Indien er geen BSN bekend is, dan wordt in plaats van het burgerservicenummer de code 000000000 geleverd. Bij ongeboren kinderen wordt de code 999999999 geleverd.

**5.2 Geboortedatum**
De geboortedatum zoals die is vastgelegd in de Basisregistratie Personen. Bij sommige personen is de exacte geboortedatum niet bekend. In die gevallen dient zoveel mogelijk informatie geleverd te worden. Als bijvoorbeeld het geboortejaar en -maand wel bekend zijn, maar de geboortedag niet, dienen deze gegevens geleverd te worden. Hetzelfde geldt als alleen het geboortejaar bekend is. Bij ongeboren kinderen wordt de code 99999999 genoteerd.

**5.3 Geslacht**
Het geslacht. De volgende keuzeopties gelden:
- Man
- Vrouw
- Onbekend (mag alleen gebruikt worden bij ongeboren kinderen).

**5.4 Cliëntnummer Veilig Thuis**
Het cliëntnummer dat door Veilig Thuis aan een cliënt wordt gekoppeld.

**6. Diensten**
Veilig Thuis kan ter uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 4.1.1, tweede lid, Wmo 2015 verschillende diensten verrichten. Uiteraard alleen indien en voor zover deze diensten vallen onder taken van Veilig Thuis zoals omschreven in artikel 4.1.1 van de Wmo 2015. Ten aanzien van de diensten "Onderzoek" en "Voorwaarden en vervolg" die tijdens de halfjaarlijkse rapportageperiode zijn geregistreerd, levert Veilig Thuis aan het CBS de gegevens aan die in onderstaande paragrafen zijn opgenomen.

**6.1 Identificatienummer dienst**
Een voor de betreffende Veilig Thuis-organisatie uniek identificatienummer dat elke dienst krijgt. Tevens wordt het unieke casusnummer (zie paragraaf 3.1) waartoe de dienst behoort, meegeleverd. Veilig Thuis levert aan CBS de gegevens van alle diensten die behoren bij de casussen die aangeleverd worden over de betreffende rapportageperiode, ongeacht de start- en einddatum van de dienst. Op deze wijze kunnen alle diensten behorende bij dezelfde actieve casus in samenhang beschouwd worden.

**6.2 Start- en einddatum dienst**
De start- en einddatum van de ingezette dienst.

**6.3 Inzet dienst**
De inzet van de dienst. Dit betreft:
- Onderzoek
- Voorwaarden en vervolg

**6.4 Aard huiselijk geweld of kindermishandeling volgens Veilig Thuis**
De uitkomst van de dienst. Hieronder vallen de gegevens die in deze paragraaf en paragrafen 6.5 en 6.6 staan. Voor de dienst "Onderzoek" moet in aanvulling daarop ook de gegevens uit paragraaf 6.7 worden aangeleverd.

CONCEPT

Bij het afsluiten van de dienst (het gegeven) wat de aard van het huiselijk geweld of kindermishandeling is. Er wordt daarbij geregistreerd op welke categorie personen het geweld is gericht (kind, ouder, (ex-)partner, oudere) en de vorm van huiselijk geweld of kindermishandeling. De bedoeling is dat medewerkers van Veilig Thuis dit zo precies mogelijk aangeven, zodat het de kern van de situatie dekt. Een toelichting hierop staat in onderdeel II van deze bijlage.

Tabel I

| ***Categorie personen op wie het geweld gericht is*** | ***Vorm geweld*** |
|---|---|
| Kinderen (kindermishandeling) | - Fysieke mishandeling<br>- Fysieke mishandeling, Shaken-baby-syndroom<br>- Fysieke mishandeling, Vrouwelijke genitale verminking (VGV)<br>- Overige fysieke mishandeling<br>- Fysieke verwaarlozing<br>- Emotionele/psychische mishandeling<br>- Emotionele/psychische verwaarlozing<br>- Seksueel misbruik<br>- Getuige van (de gevolgen van) geweld in het gezin<br>- Pediatric Condition Falsification (PCF)<br>- Andere kindermishandeling |
| Ouders (geweld tegen ouders (onder de 65 jaar) door hun kinderen (tot 23 jaar)) | - Fysieke mishandeling<br>- Emotionele/psychische mishandeling<br>- Seksueel misbruik<br>- Financiële uitbuiting<br>- Ander geweld tegen ouders door hun kind tot 23 jaar |
| (ex-)partner ((ex-)partnergeweld) | - Fysieke mishandeling<br>- Emotionele/psychische mishandeling<br>- Seksueel misbruik<br>- Stalking<br>- Financiële uitbuiting<br>- Ander (ex-) partnergeweld |
| Ouderen vanaf 65 jaar (ouderenmishandeling) | - Fysieke mishandeling<br>- Fysieke verwaarlozing<br>- Emotionele/psychische mishandeling<br>- Seksueel misbruik<br>- Financiële uitbuiting<br>- Andere ouderenmishandeling |
| Huiselijke kring overig (huiselijk geweld overig) | - Fysieke mishandeling<br>- Fysieke verwaarlozing<br>- Emotionele/psychische mishandeling<br>- Emotionele/psychische verwaarlozing<br>- Seksueel misbruik<br>- Financiële uitbuiting<br>- Andere vormen van overig huiselijk geweld |
| | Andere problematiek dan huiselijk geweld of kindermishandeling |
| | Geen sprake van kindermishandeling en geen sprake van huiselijk geweld |
| | Onveiligheid niet gespecificeerd |

CONCEPT

Er zijn meerdere opties tegelijk per conclusie mogelijk. De optie "onveiligheid niet gespecificeerd" kan alleen gebruikt worden bij de dienst Voorwaarden en vervolg en dan alleen in die gevallen waar Veilig Thuis geen oordeel heeft gevormd over de aard van het geweld.

**6.5 Aanvullende informatie over veiligheidsproblematiek volgens Veilig Thuis**
Of er sprake is van aanvullende informatie over veiligheidsproblematiek (tabel J). Een toelichting hierop staat in onderdeel II van deze bijlage.

Tabel J

| ***Aanvullende informatie over veiligheidsproblematiek*** |
|---|
| Conflictscheiding |
| Ontspoorde mantelzorg |
| Eergerelateerd geweld |
| Huwelijksdwang |
| Achterlating |
| Mensenhandeling |
| Jeugdprostitutie |
| Politiemelding: overige zorg minderjarigen |
| Politiemelding: (vermoeden van) strafbaar feit door minderjarige jonger dan 12 jaar |
| Geen sprake van bovenstaande veiligheidsproblematiek |
| Onveiligheid niet gespecificeerd |

Er zijn meerdere opties per conclusie mogelijk. De optie "onveiligheid niet gespecificeerd" kan alleen gebruikt worden bij de dienst Voorwaarden en vervolg en dan alleen in die gevallen waar Veilig Thuis geen oordeel heeft gevormd over de aard van het geweld en aanvullende veiligheidsproblematiek.

**6.6 Duur huiselijk geweld of kindermishandeling volgens Veilig Thuis**
Hoe lang het huiselijk geweld of kindermishandeling plaatsvindt volgens Veilig Thuis (tabel K).

Tabel K

| ***Duur huiselijk geweld of kindermishandeling*** |
|---|
| Niet langer dan 1 week |
| Niet langer dan 1 maand, maar langer dan 1 week |
| Niet langer dan een halfjaar, maar langer dan 1 maand |
| Niet langer dan 1 jaar, maar langer dan een halfjaar |
| Niet langer dan 5 jaar, maar langer dan een jaar |
| Langer dan 5 jaar |
| Onbekend |
| Niet van toepassing |

De optie "niet van toepassing" mag alleen gekozen worden als bij "Aard van het huiselijk geweld of kindermishandeling" de optie "Geen sprake van kindermishandeling en geen sprake van huiselijk geweld" gekozen is.

**6.7 Uitkomst bij dienst Onderzoek**
Bij inzet van de dienst "Onderzoek" of er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling waarbij de volgende opties worden gehanteerd (tabel L).

CONCEPT

Tabel L

| ***Categorie personen op wie het geweld gericht is*** | ***Uitkomst dienst Onderzoek*** |
|---|---|
| Kinderen (kindermishandeling) | - Geen kindermishandeling (vermoeden weerlegd)<br>- Kindermishandeling niet bevestigd<br>- Kindermishandeling bevestigd |
| Ouders (geweld tegen ouders (onder de 65 jaar) door hun kinderen (tot 23 jaar)) | - Geweld tegen ouders (vermoeden weerlegd)<br>- Geweld tegen ouders niet bevestigd<br>- Geweld tegen ouders bevestigd |
| (ex-)partner ((ex-)partnergeweld) | - Geen (ex-) partnergeweld (vermoeden weerlegd)<br>- (Ex-) partnergeweld niet bevestigd<br>- (Ex-) partnergeweld bevestigd |
| Ouderen vanaf 65 jaar (ouderenmishandeling) | - Geen ouderenmishandeling (vermoeden weerlegd)<br>- Ouderenmishandeling niet bevestigd<br>- Ouderenmishandeling bevestigd |
| Huiselijke kring overig (huiselijk geweld overig) | - Geen overig huiselijk geweld (vermoeden weerlegd)<br>- Overig huiselijk geweld niet bevestigd<br>- Overig huiselijk geweld bevestigd |
| | Onderzoek (voortijdig) afgesloten: betrokken(n) vertrokken met onbekende bestemming |
| | Onderzoek (voortijdig) afgesloten: vervolgtraject in verband met verhuizing naar andere regio |
| | Onderzoek (voortijdig) afgesloten: betrokkene(n) overleden |

Er zijn meerdere opties tegelijk mogelijk per dienst "Onderzoek". Als het onderzoek over meerdere vormen van huiselijk geweld of kindermishandeling gaat, geeft Veilig Thuis voor elk daarvan aan of die vorm weerlegd, niet bevestigd of bevestigd is. Bij de optie "niet bevestigd" geldt dat er vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling zijn, maar dat deze vermoedens niet volledig kunnen worden onderbouwd. Het kan zijn dat een onderzoek wordt afgesloten zonder dat het onderzoek is afgerond. Hiervoor kan één van de laatste drie opties uit de tabel worden meegeleverd.

**7. Vervolgtraject**

Op elk moment kan Veilig Thuis vaststellen dat er geen zorgen (meer) zijn over de veiligheid, dat een andere organisatie de verantwoordelijkheid kan overnemen voor de veiligheidssituatie (overdracht), dat de zorgen over de veiligheid aanleiding bieden tot een melding of aangifte bij de politie of tot een verzoek tot onderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming.
Veilig Thuis levert bij de vervolgtrajecten het bijbehorende casusnummer aan.

**7.1 Organisatie waar vervolgtraject belegd wordt**

Per directbetrokkene(n) bij welke organisatie een vervolgtraject wordt geïnitieerd (tabel M).

Tabel M

| ***Vervolgtraject*** |
|---|
| Cliëntsysteem/netwerk |

CONCEPT

| |
|---|
| Gezondheidszorg:<br>- Huisartsenpraktijk<br>- GGD-instelling<br>- Ziekenhuis<br>- Jeugdgezondheidszorg<br>- Verloskundigenpraktijk<br>- Kraamzorgpraktijk<br>- Verzorgings- of verpleeghuis<br>- Gehandicaptenzorg<br>- Ambulancedienst |
| Geestelijke gezondheidszorg:<br>- Volwassenen GGZ-instelling<br>- Jeugd GGZ-instelling<br>- Verslavingszorg |
| Kinderopvang |
| Onderwijs:<br>- Basisonderwijs<br>- Speciaal basisonderwijs<br>- Voortgezet onderwijs<br>- Speciaal voortgezet onderwijs<br>- Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)<br>- Hoger beroepsonderwijs (HBO)<br>- Wetenschappelijk onderwijs (WO) |
| Leerplicht |
| Jeugdhulp/zorg:<br>- Jeugd- en gezinsteam/wijkteam<br>- Jeugdhulpaanbieder<br>- Gecertificeerde instelling (GI)<br>- Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) |
| Justitie en Veiligheid:<br>- Politie<br>  - melding/aangifte<br>  - overige inzet<br>- Openbaar Ministerie (OM)<br>- Raad voor Kinderbescherming<br>- Reclassering<br>- Centraal Orgaan opvang Asielzoekers<br>- Halt<br>- Dienst Justitiële inrichtingen<br>- Anders |
| Anders:<br>- Sociaal Team<br>- Algemeen maatschappelijk werk<br>- Sociaal cultureel werk/jongerenwerk<br>- Centrum Seksueel geweld<br>- (ambulant en intramuraal) huiselijk geweld hulpverlening m/v<br>- Maatschappelijke opvang<br>- Beschermd/begeleid wonen<br>- Veilig Thuis |

CONCEPT

- Andere regio
- Inzet regionale maatwerktaak Veilig Thuis, conform regionale afspraken
- Anders

**7.2 Datum vervolgtraject**
Per vervolgtraject op welke datum het vervolgtraject door Veilig Thuis is uitgevoerd.

**7.3 BSN directbetrokkene vervolgtraject**
Het burgerservicenummer van de directbetrokkene waar het vervolgtraject betrekking op heeft. Het vervolgtraject kan namelijk betrekking hebben op één of meerdere directbetrokkenen en is niet standaard op iedere directbetrokkene van toepassing. Indien er geen burgerservicenummer bekend is, dan wordt in plaats van het burgerservicenummer de code 000000000 geleverd. Bij ongeboren kinderen wordt de code 999999999 geleverd.

**Onderdeel II. Begrippenkader Veilig Thuis**
In dit onderdeel worden de door Veilig Thuis gebruikte begrippen toegelicht. De definities vinden hun oorsprong in het Handelingsprotocol Veilig Thuis en zijn voor de leesbaarheid toegevoegd in dit informatieprotocol. De omschrijvingen zijn tot stand gekomen op basis van informatie van Veilig Thuis, de Wmo 2015, de Jeugdwet, rapportages van het Nederlands Jeugdinstituut, Movisie en de Rijksoverheid. Het zijn daarnaast omschrijvingen die komen van de werkvloer van Veilig Thuis en dus aansluiten bij de werkvloer. De omschrijvingen zijn gemaakt om een uniforme gegevensregistratie door Veilig Thuis te bewerkstelligen.

**1. Categorie personen op wie het geweld gericht is**
*Kinderen (kindermishandeling)*
Kindermishandeling is elke vorm van voor de minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel (artikel 1.1.1, eerste lid, Wmo 2015, en artikel 1.1 Jeugdwet).

Kindermishandeling komt voor in verschillende vormen. In gezinnen waarin één of meer kinderen worden mishandeld, komen vaak verschillende vormen van mishandeling tegelijk voor. Bij elke vorm van kindermishandeling varieert de ernst van licht tot zeer ernstig. De duur en frequentie van het geweld bepalen mede de ernst van de mishandeling.

*Ouders (geweld tegen ouders (onder 65 jaar) door hun kinderen (tot 23 jaar))*
Geweld tegen ouders door hun kinderen is niet-incidenteel geweld gepleegd door een jeugdige van 12 tot 23 jaar, gericht op (een van) de ouders of verzorgers. Het gaat om herhaald en ernstig geweld dat niet alleen vanuit de puberteit verklaard kan worden. Geweld tegen ouders door hun eigen kind kan komen door problematiek bij het kind zelf. Er valt bijvoorbeeld te denken aan kinderen met een beperking of psychiatrische problematiek die ernstige gedragsproblemen vertonen. Het kan ook gaan om kinderen die door hun ouders mishandeld zijn en inmiddels oud en sterk genoeg geworden zijn om "terug te slaan". Geweld tegen ouders door hun kinderen komt voor in verschillende vormen.

Mishandeling van ouders door hun eigen kinderen die ouder dan 23 jaar zijn valt onder de categorie "overig huiselijk geweld".

CONCEPT

*(Ex-)Partner ((ex-)partergeweld)*
Partnergeweld is iedere vorm van herhaaldelijk fysiek, emotioneel/psychisch, seksueel en/of financieel geweld tussen volwassen partners die samen een huishouden vormen of tussen ex-partners. Geweld tussen partners onderscheidt zich van geweld tegen kinderen in het gezin, omdat partners beide volwassen zijn en kinderen per definitie kwetsbaarder zijn dan hun ouders. Partners hebben een wederzijdse zorgverplichting en zijn vaak financieel, economisch en sociaal afhankelijk van elkaar. Bij partnergeweld is vaak sprake van machtsongelijkheid, waarbij de pleger een bepaald overwicht heeft op het slachtoffer. Er kan een patroon ontstaan waardoor het slachtoffer (en het hele gezin) in een isolement kunnen raken.

Partnergeweld kan voorkomen in verschillende vormen, zoals:

- Intiem terrorisme ('intimate terrorism'). Eenzijdig ernstig geweld, doorgaans door mannen gepleegd. Bijvoorbeeld: dreiging en intimidatie; constant in de gaten houden wat het slachtoffer doet en waar het slachtoffer is; het ondermijnen van de wil van het slachtoffer door het zelfvertrouwen aan te tasten, door constante verbale aanvallen en door het slachtoffer te overtuigen dat er geen alternatieven zijn voor de relatie; de mogelijkheden om zich tegen het controlerende gedrag te verzetten worden zoveel mogelijk beperkt door het slachtoffer de toegang tot allerlei bronnen te ontzeggen en afhankelijk te maken. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het slachtoffer te weinig geld te geven en niet toe te staan contact te hebben met vrienden of familie.
- Veel voorkomend partnergeweld ('common couple violence').
- Gewelddadig verzet ('violent resistance').
- Wederzijds geweld en controle ('mutual violent control').

*Ouderen vanaf 65 jaar (ouderenmishandeling)*
Ouderenmishandeling is het handelen of het nalaten van handelen van degenen die in een terugkerende persoonlijke of professionele relatie met een oudere persoon (iemand van 65 jaar of ouder) staan, waardoor de oudere persoon fysieke, psychische of materiële schade lijdt en waarbij van de kant van de oudere sprake is van een vorm van gedeeltelijke of volledige afhankelijkheid. Ouderenmishandeling komt voor in huiselijke kring, maar ook in een zorginstelling. In huiselijke kring houdt het mishandeling door partners, ex-partners, gezinsleden, familieleden of huisvrienden in. Dit is een vorm van huiselijk geweld. In een zorginstelling gaat het om mishandeling door beroepskrachten in de zorg. Mishandeling door professionals in een zorginstelling behoort niet tot de taak van Veilig Thuis, hier heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd een taak. Ouderenmishandeling kan voorkomen in verschillende vormen: lichamelijk, geestelijk en/of seksueel gebied. Daarnaast kan een oudere te maken krijgen met verwaarlozing en financieel misbruik. Het verschil tussen huiselijk geweld en ouderenmishandeling zit hem met name in de mate van afhankelijkheid. Bij ouderenmishandeling is men afhankelijk voor zorg of financiën van bijvoorbeeld (ex)partners, kinderen, familieleden of huisvrienden. Soms komt de mishandeling voort uit overmacht of overbelasting, soms maken mensen ook misbruik van de situatie en de afhankelijkheid van de oudere. Overbelaste mantelzorg en financieel misbruik zijn vormen van geweld die vooral bij ouderen voorkomen.

*Huiselijke kring overig (huiselijk geweld overig)*
Huiselijk geweld is lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring (artikel 1.1.1, eerste lid, Wmo 2015). Huiselijke kring is gedefinieerd als een familielid, een huisgenoot, de echtgenoot of voormalig echtgenoot of een mantelzorger. De term huiselijk verwijst niet naar de plaats waar het geweld plaatsvindt, maar naar de relatie tussen pleger en slachtoffer. Er is meestal sprake van een machtsverschil. Huiselijk geweld onderscheidt

CONCEPT

zich van publiek geweld doordat het plaatsvindt binnen intieme relaties, gezins- of familieverhoudingen. Er is sprake van emotionele afhankelijkheid en loyaliteitsbanden. Mensenhandel valt hier dus niet onder, maar wordt wel gemeld.

Onder de categorie "huiselijk geweld overig" vallen al die vormen van huiselijk geweld die niet onder kindermishandeling, (ex-) partnergeweld, geweld tegen ouders door hun kinderen (onder 23 jaar) of ouderenmishandeling vallen. Te denken valt aan mishandeling en misbruik tussen meerderjarige broers en zussen, mishandeling van ouders door hun meerderjarige kinderen (voor zover dit niet onder ouderenmishandeling valt, omdat de ouders boven de 65 jaar zijn). Onder deze categorie valt ook mishandeling of verwaarlozing van een meerderjarige persoon met een fysieke beperking door een familielid of mantelzorger waar hij of zij afhankelijk van is voor zorg.

**2. Vormen van geweld**

*Fysieke mishandeling*

Onder fysieke mishandeling vallen alle vormen van fysiek geweld tegen kinderen of volwassenen in een afhankelijkheidsrelatie. Onder fysiek geweld valt bijvoorbeeld slaan, schoppen, bijten, knijpen, krabben, het toebrengen van brandwonden of de persoon laten vallen.

- Fysieke kindermishandeling, shakenbabysyndroom: een bijzondere vorm van fysieke kindermishandeling is het shakenbabysyndroom of *inflicted traumatic brain injury*, waarbij een baby zo hard door elkaar geschud wordt dat het daar een reeks van klachten aan overhoudt. Het shakenbabysyndroom komt voornamelijk voor bij kinderen jonger dan vier jaar. De kans op letsel als gevolg van het schudden is het grootst bij baby's tot ongeveer één jaar. De meeste slachtoffers vallen in de leeftijdscategorie van drie tot acht maanden, maar ook dreumesen en peuters kunnen verwondingen oplopen als ze te hard door elkaar worden geschud.
- Fysieke mishandeling, vrouwelijke genitale verminking (VGV): vrouwelijke genitale verminking is een ingreep aan de uitwendige vrouwelijke geslachtsorganen zonder medische noodzaak. Vrouwelijke genitale verminking is strafbaar als vorm van (kinder)mishandeling en huiselijk geweld. Vrouwelijke genitale verminking vindt meestal plaats tussen het vierde en twaalfde levensjaar. Op een aantal plekken vindt een paar dagen na de geboorte ook al meisjesbesnijdenis plaats. Ook tot vlak voor het huwelijk of na een bevalling kan vrouwelijke genitale verminking plaatsvinden.
- Overige fysieke mishandeling. Hieronder vallen alle overige vormen van fysieke mishandeling die niet onder shakenbabysyndroom en vrouwelijke genitale verminking vallen.

*Fysieke verwaarlozing*

Bij fysieke verwaarlozing van kinderen of volwassenen in een afhankelijkheidsrelatie komen ouders/opvoeders of een partner of mantelzorger gedurende langere tijd onvoldoende tegemoet aan de fysieke basisbehoeften van de persoon. De persoon krijgt niet de zorg en verzorging die hij/zij nodig heeft en recht op heeft, of gezien diens leeftijd en ontwikkeling behoefte aan heeft. Bijvoorbeeld structureel te weinig, slechte of onregelmatige voeding geven, onvoldoende basiszorg bieden aan iemand die zorgafhankelijk is, onvoldoende bescherming bieden tegen kou/hitte, onvoldoende bieden van veilige ontwikkelingsmogelijkheden, het ontzeggen van noodzakelijke medische zorg, en het ontbreken van onderdak of adequaat toezicht. Er kunnen verschillende onderliggende oorzaken zijn waardoor ouders/opvoeders of een partner of mantelzorger er niet in slaagt de benodigde fysieke zorg te geven die nodig is.

*Emotionele/psychische mishandeling*

CONCEPT

Van emotionele of psychische mishandeling is sprake wanneer ouders/opvoeders, of een partner, of iemand in huiselijke kring met hun houding en gedrag afwijzing en vijandigheid uitstralen tegenover het kind, ouders, (ex-)partner, oudere of een andere persoon (degene in de afhankelijkheidsrelatie). Hieronder valt bijvoorbeeld regelmatig uitschelden, iemand opzettelijk bang maken of dreigend zijn.

*Emotionele/psychische verwaarlozing*
Bij emotionele of psychische verwaarlozing schieten de ouder/opvoeders of personen doorlopend tekort in het geven van positieve aandacht aan het kind/de ander. Daarmee negeren ze structureel de basale behoeften van het kind/de ander aan liefde, warmte, geborgenheid en steun. Affectieve verwaarlozing is een vorm van emotionele of psychische verwaarlozing. Pedagogische onmacht kan maken dat ouders niet in staat zijn om hun kind emotioneel of psychisch de zorg te bieden die het nodig heeft.

*Seksueel misbruik*
Seksueel misbruik betreft alle seksuele of seksueel getinte interacties die in een situatie van ongelijkwaardigheid onder dwang en/of in afhankelijkheid gebeuren. Het omvat ook grensoverschrijdend gedrag. Centraal staat dat de seksuele interacties zonder (kennelijke) toestemming, onder dwang, met (dreiging met) geweld verricht worden of afgedwongen worden in een situatie waarin het slachtoffer niet kan weigeren (afhankelijkheid). Vormen van ongelijkwaardigheid zijn bijvoorbeeld leeftijdsverschil, machtsverschil, krachtsverschil, niveauverschil en afhankelijkheid. Afhankelijkheid kan zich bijvoorbeeld voordoen ten opzichte van een ouder/verzorger, (ex-)partner, docent, trainer, hulpverlener, werkgever, religieus voorganger. Er hoeft geen binnendringen (penetratie) plaats te vinden om van seksueel misbruik te kunnen spreken. Ook situaties waarbij iemand wordt gedwongen te participeren of toeschouwer te zijn, vallen onder de definitie van seksueel misbruik.

Voor "dwingen" is het niet nodig dat er sprake is van het uitoefenen van geweld of het dreigen met geweld. Ook het zich in een afhankelijke positie van de pleger bevinden kan al maken dat er sprake is van een situatie die een gedwongen kader impliceert. Zeer ongelijke verhoudingen en meer of minder subtiele psychologische dwang spelen daarbij een rol. Het (onder dwang) vervaardigen van (kinder)pornografie, het gedwongen worden hiernaar te kijken en het verspreiden van seksueel getinte foto's via bijvoorbeeld social media vallen eveneens onder het begrip seksueel misbruik.
De tabel hieronder geeft een overzicht van de verschillende vormen van seksueel misbruik die in een situatie van ongelijkwaardigheid, onder dwang en/of in afhankelijkheid gebeuren.

| | |
|---|---|
| Zonder binnendringen (*niet penetrerend contact*) | Aanraken, strelen, kussen van de genitalia en andere lichaamsdelen van het slachtoffer door een pleger en omgekeerd. |
| | Contactmasturbatie waarbij geen sprake is van penetratie, maar wel een genito-genitaal contact ("dry intercourse") of een ander masturberend contact tussen de genitalia van de pleger en ieder willekeurig lichaamsdeel van het slachtoffer. |
| Met binnendringen (*penetrerend contact*) | Orale, vaginale, anale contacten tussen pleger en slachtoffer, waarbij de pleger gebruik maakt van penis, vingers, tong of van voorwerpen. |
| Gedwongen aanwezigheid | Non-contact masturbatie. |

CONCEPT

| | |
|---|---|
| | Gedwongen aanwezigheid bij en/of het gedwongen kijken naar seksuele contacten tussen volwassenen en/of porno |
| Seksuele uitbuiting | Mensenhandel (waaronder ook kan worden verstaan het vervaardigen van (kinder)porno en het aanzetten tot kinderprostitutie) |
| Online seksueel misbruik | Grooming, het vervaardigen, verspreiden of bezitten van kinderpornografie (afhankelijk van de omstandigheden kan sexting hieronder vallen), sextortion. |

*Getuige van geweld en de gevolgen daarvan in het gezin/(ex-)partnergeweld*
Kinderen die getuige zijn van geweld in het gezin/(ex-)partnergeweld tussen hun ouders of verzorgers zien of horen conflicten tussen hun ouders of worden geconfronteerd met de gevolgen, bijvoorbeeld verwondingen bij de ouder, materiele schade of het moeten vluchten van een ouder.

*Pediatric Condition Falsification (PCF)*
Pediatric Condition Falsification is een ernstige vorm van kindermishandeling. Het kan hierbij gaan om het veroorzaken, verergeren (uitvergroten) of compleet verzinnen van psychische en lichamelijke klachten bij kinderen door de ouder(s).

*Stalking*
Het wederrechtelijk stelselmatig en opzettelijk inbreuk maken op iemands persoonlijke levenssfeer, bijvoorbeeld door die ander voortdurend, hinderlijk te achtervolgen, te bespieden, te bellen en te mailen of persoonlijk te bedreigen. Stalking kan deel uitmaken van andere vormen van geweld tegen een (ex-)partner.

*Financiële uitbuiting*
Het gaat hier om het ongepast gebruik van bezittingen van een slachtoffer. Voorbeelden hiervan zijn het wegnemen van geld, sieraden of goederen, het verkopen van eigendommen zonder toestemming, misbruik maken van machtigingen, iets kopen op naam van slachtoffer, uitoefening van druk bij testamentwijziging of wilsbeschikking, het financieel korthouden, het misbruik van rekeningen, noodzakelijke hulpmiddelen onthouden of PGB-fraude.

*Andere kindermishandeling*
Hieronder vallen alle overige vormen van kindermishandeling die niet onder een van bovenstaande vormen vallen.

*Ander geweld tegen ouders door hun kind tot 23 jaar*
Hieronder vallen alle overige vormen van geweld tegen ouders door hun kind tot 23 jaar die niet onder een van bovenstaande vormen vallen.

*Ander (ex-) partnergeweld*
Hieronder vallen alle overige vormen van (ex-) partnergeweld die niet onder een van bovenstaande categorieën vallen.

*Andere ouderenmishandeling*
Hieronder vallen alle overige vormen van ouderenmishandeling die niet onder een van bovenstaande vormen vallen.

*Andere problematiek dan huiselijk geweld of kindermishandeling*

CONCEPT

Hieronder vallen andere problemen dan huiselijk geweld of kindermishandeling. Deze vorm dient alleen te worden aangevinkt als geen van de bovenstaande vormen van toepassing is en het een situatie betreft waarin geen sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling.

**3. Aanvullende informatie over de veiligheidssituatie**

*Conflictscheiding*

Er wordt gesproken van een conflictscheiding als kinderen door hevige en complexe conflicten tussen ouders in de knel komen doordat zij de inzet zijn van de strijd tussen de ouders. Iedere scheiding zet het gezinssysteem onder druk. Ouders kunnen zelf ook lijden onder een conflictscheiding. Ouders kunnen gevoelens van schaamte en schuld ervaren, en het gevoel hebben te falen als ouder. Hierdoor kunnen ouders hun ouderpositie niet meer innemen. Daarnaast zijn ouders in een scheiding kwetsbaarder voor het ontwikkelen van psychische- en verslavingsproblematiek, waar hun kinderen dan weer aan blootgesteld worden. Gevolgen van een conflictscheiding voor kinderen kunnen onder andere zijn:

- Psychische klachten, zoals angst, depressie en teruggetrokken gedrag (internaliserende problemen), en posttraumatische stress.
- Emotionele verwaarlozing door één of beide ouders met als gevolg eenzaamheid voor het kind.
- Loyaliteitsconflicten: ouders doen een tegengesteld beroep op het kind. Kinderen hebben het gevoel niet trouw te kunnen of mogen zijn aan beide ouders, wat tot interne conflicten bij het kind leidt.
- School- en ontwikkelingsproblemen, zoals (seksueel) risicogedrag.
- Intergenerationele transmissie, wat betekent dat kinderen zelf ook in een problematische relatie terecht komen.
- Parentificatie, waarbij het kind zich verantwoordelijk voelt (of wordt gemaakt) voor het welzijn van de ouders.

*Ontspoorde mantelzorg*

Er is sprake van ontspoorde mantelzorg als een mantelzorger door overbelasting, onwetendheid, onkunde of onmacht onbedoeld over de grenzen van de verzorgde heengaat, inadequate zorg levert, verwaarloost of op een andere manier onbedoeld schade toebrengt. Goede zorg slaat sluiperwijs om in verwaarlozing, verleerde behandeling of zelfs mishandeling. Ontspoorde mantelzorg heeft verschillende verschijningsvormen: psychisch of fysiek geweld, verwaarlozing, seksueel grensoverschrijdend gedrag en financieel misbruik.

*Eergerelateerd geweld*

Eergerelateerd geweld is elke vorm van geestelijk of lichamelijk geweld gepleegd vanuit een collectieve mentaliteit in reactie op een (dreiging van) schending van de eer van een vrouw (meisje) of een man (jongen) en daarmee van diens familie waarvan de buitenwereld op de hoogte is of dreigt te raken. Eergerelateerd geweld is de uiterste vorm van geweld binnen een breder scala van eergerelateerde handelingen om aantasting van de eer te beperken of te voorkomen.

Het is van belang om eergerelateerd geweld te onderscheiden van huiselijk geweld, geweld om de individuele eer, opvoedingsonmacht en kindermishandeling. Bij eergerelateerd geweld speelt expliciet een eermotief in een collectieve context. Eergerelateerd geweld kan zowel tussen een individu en de groep als tussen verschillende groepen onderling spelen. Eergerelateerd geweld kent verschillende uitingen en gradaties van ernst, zoals dreigen, beperken van vrijheden, controleren, bezweringen en genezingsrituelen, isoleren, lichamelijk geweld, verstoting, verminking, (gedwongen) zelfmoord en als uiterste maatregel eerwraak.

CONCEPT

Wanneer eerschending dreigt, zal de familie er alles aan doen om dit te voorkomen. Wanneer de eer is geschonden, moet deze door de familie worden hersteld. De familie wordt aangesproken door de gemeenschap als zij onvoldoende reageert op een inbreuk op de familie-eer. Meisjes en vrouwen hebben de verantwoordelijkheid om de familie-eer hoog te houden. Ouders, mannen en jongens om deze te bewaken en zo nodig te herstellen.

Eerwraak heeft te maken met het doden van een eerschender om de bezoedelde eer te zuiveren. De kuisheid van de vrouw is ook gerelateerd aan de eer van de man en de familie. Huwelijkse gevangenschap kan worden gezien als een vorm van eergerelateerd geweld. Naast het gedwongen worden om te trouwen, kan een persoon ook gedwongen worden om getrouwd te blijven. Een vrouw of man is in dat geval een huwelijk aangegaan en wil dit beëindigen, terwijl daarvoor de medewerking van de echtgenoot nodig is. Als de echtgenoot deze medewerking weigert, is sprake van huwelijkse gevangenschap. Dit kan voorkomen bij een formeel huwelijk, maar ook bij een informeel, religieus huwelijk. Vaak zijn het vrouwen die door hun man gedwongen worden om gehuwd te blijven, al kan het ook voorkomen dat een vrouw haar man dwingt om gehuwd te blijven.

*Huwelijksdwang*
Huwelijksdwang is het dwingen van een vrouw (meisje) of een man (jongen) tot een huwelijk door ouders, familie of gemeenschap. Het is een huwelijk waarbij één of beide huwelijkspartner(s) geen zeggenschap heeft over de sluiting van de huwelijkse verbintenis of daarmee niet instemt. Onder deze situatie wordt mede begrepen: het wel meewerken aan de formele (wettelijke) huwelijkshandelingen, doch onder lichamelijke of geestelijke bedreiging. Kernbegrip binnen huwelijksdwang is “dwang”. Huwelijksdwang is bij wet strafbaar.

Bij huwelijksdwang is er veelal sprake van een gebrek aan vrije partnerkeuze of er moet voor een bepaalde leeftijd getrouwd worden. Als de vrouw (meisje) of man (jongen) toch kiest voor een zelfgekozen partner kan dit leiden tot contactbreuk of verstoting. Blijvend verzet tegen het huwelijk kan leiden tot achterlating, lichamelijk of psychisch geweld. Bij huwelijksdwang speelt een collectieve context een rol. Op de achtergrond oefenen familieleden of gemeenschap druk uit. Deze druk kan subtiel tot zeer dwingend zijn. Huwelijksdwang kan een vorm van eergerelateerd geweld zijn als er eerder een eerschending plaats heeft gevonden of om een eerschending in de toekomst te voorkomen. Het hoeft echter niet altijd te maken te hebben met eergerelateerd geweld. Er kan bijvoorbeeld ook sprake zijn van economische motieven of door zo een verblijfsvergunning te kunnen krijgen.

*Achterlating*
Het tegen de wil van een man (jongen) of vrouw (meisje) achterlaten in of terugsturen naar het land van herkomst. De andere gezinsleden keren wel terug naar Nederland.
Achterlating komt het meest voor bij kinderen, jong volwassenen of getrouwde vrouwen (met of zonder kinderen). Het gebeurt op initiatief van de echtgenoot, ouder(s) en/of familie waarbij paspoort en verblijfsvergunning worden afgenomen om terugkeer naar Nederland te verhinderen. Veelal verkeert de vrouw (meisje) of man (jongen) zich in het land van herkomst in een afhankelijke en/of geïsoleerde positie en is er een onvrijwillige breuk met de sociale omgeving in Nederland. Achterlating tast de fundamentele rechten van de mens aan en geldt als een vorm van (strafbaar) geweld.

Achterlating kan een vorm van eergerelateerd geweld zijn, wanneer iemand wordt achtergelaten omdat er eerder een eerschending plaats heeft gevonden of om een eerschending in de toekomst te voorkomen. Het hoeft echter niet altijd te maken te hebben met eergerelateerd geweld. Bij het

CONCEPT

achterlaten van minderjarigen kan namelijk ook sprake zijn van opvoedingsproblematiek, wat niet te maken heeft met aantasting van de eer.

*Mensenhandel*
Mensenhandel omvat het werven, vervoeren, overbrengen, huisvesten of opnemen van personen, daaronder begrepen de wisseling of overdracht van de controle over deze personen, door dreiging met of gebruik van geweld of andere vormen van dwang, door ontvoering, bedrog, misleiding, machtsmisbruik of misbruik van een kwetsbare positie of het verstrekken of in ontvangst nemen van betalingen of voordelen, teneinde de instemming van een persoon te verkrijgen die controle heeft over een andere persoon, ten behoeve van uitbuiting. Mensenhandel doet zich in verschillende vormen voor:

- Arbeidsuitbuiting: kenmerkend voor arbeidsuitbuiting is dat mensen onder dwang en onder slechte omstandigheden moeten werken. Arbeidsuitbuiting kan in uiteenlopende sectoren voorkomen, onder meer in de land- en tuinbouw, de schoonmaakbranche en de horeca. Ook kan het gaat om uitbuiting die plaatsvindt binnen huishoudens. Bij minderjarigen komt dwang niet altijd voor, maar kan toch sprake zijn van arbeidsuitbuiting wanneer ze werk uitvoeren wat zij gezien hun leeftijd wettelijk gezien niet mogen doen.
- Criminele uitbuiting: criminele uitbuiting gaat om het aanzetten van personen tot het plegen van strafbare feiten. Deze vorm van mensenhandel doet zich in velerlei vormen voor en sluit geen strafbare feiten uit. Het kan bijvoorbeeld gaan om dwingen tot het plegen van diefstal, drugssmokkel, maar ook om uitkeringsfraude of gedwongen worden om de uitkering af te staan. Hoewel criminele uitbuiting voor 2013 ook al strafbaar was, is dit sinds 2013 expliciet opgenomen in de strafbaarstelling van mensenhandel (artikel 273f Wetboek van Strafrecht).
- Seksuele uitbuiting: in het Nederland is het uitgangspunt dat de exploitatie van vrijwillige prostitutie door volwassenen legaal is, maar onvrijwillige prostitutie niet. In Nederland is de exploitatie van prostitutie gelegaliseerd en is prostitutie in beginsel toegestaan. Bij seksuele uitbuiting gaat het dus om onvrijwillige prostitutie.
- Gedwongen orgaanverwijdering: het gaat om elke handeling waardoor iemand wordt gedwongen om zijn of haar orgaan af te staan.

*Jeugdprostitutie*
Jeugdprostitutie is het verrichten van een of meer seksuele handelingen, met of voor een ander, door jeugdigen onder de 18 jaar voor geld, goederen of een tegenprestatie.
De verschijningsvorm tussen jongens- en meisjesprostitutie verschilt. Jongensprostitutie speelt zich veel af in het pedoseksuele en homoprostitutie circuit. Bij meisjesprostitutie gaat het veelal om gedwongen jeugdprostitutie (mensenhandel) en slachtoffers van loverboys. Loverboys zijn pooiers die meisjes via verleidingstechnieken inpalmen om hen uiteindelijk in de prostitutie uit te buiten of hen dure leningen te laten afsluiten of drugs te laten smokkelen. Dit verloopt in fases: ronselen, inpalmen, isoleren en uitbuiten. Tegenwoordig speelt internet ook een belangrijke rol, met name in de eerste fase waarin het slachtoffer geronseld wordt.

*Politiemelding: Overige zorg minderjarigen*
Het gaat hier specifiek om meldingen door de politie die zij doet op basis van een of meerdere signalen over zorgwekkend gedrag of een zorgwekkende situatie die betrekking hebben op een minderjarige (0 tot 12 jaar), diens ouders en/of op het adres waar de minderjarige verblijft.

*Politiemelding: (vermoeden van) strafbaar feit door minderjarige jonger dan 18 jaar*

CONCEPT

Het gaat hier specifiek om meldingen door de politie over een minderjarige (tot 18 jaar) die wordt verdacht van het plegen van een strafbaar feit of een strafbaar feit heeft gepleegd. Het gaat hier om situaties waarbij politie of justitie betrokken is.

*Geen van bovenstaande*
Als er geen aanvullende informatie is die meer specifiek duiding geeft aan het huiselijk geweld of kindermishandeling wordt deze optie aangevinkt in het informatieprotocol.

CONCEPT